

Νά 'ταν τὰ νιᾶτα μιὰ φορά, τὰ γερατειὰ κάμμια,
νὰ γίν' ὁ γέρος νιὸ παιδί, νὰ γίνη παλληκάρι
πολλαχ.

Νὰ βάλουν τοῦ φισάκι μου, νὰ πάνουν 'ς τοῦ παζάρι,
γιὰ νὰ πουλήσουν γιρατειὰ κι ν' ἀγοράσουν νιᾶτα
Θεσσ. (Τίρναβ.)

"Ημουνε κράχτης πετεινὸς κ' ἐδὰ 'ς τὰ γεραθειὰ μου
νὰ με τζιῶουν οἱ -ῤ-ῥοιθες, δὲ δὸ βαστᾷ ἡ καρδιά μου
Κρήτ. — Ποίημ.

Κι ἀκούγω, ἀκούγω ἀπὸ μακρυὰ, ἀκούγω ἀπὸ τὰ ξένα
τῆς γερατειᾶς του τὸ σκουσμός, τὸ κλάμα τῆς σκλαβιάς του
Κ.Κρυστάλλ., ἐνθ' ἄν.

Χορταριασμένο στέκεται τὸ ἔρημο σκολειὸ
'Εμάδωσαν οἱ τοῖχοι του ἀπὸ τὸ γηρατειὸ
'Α.Προβελ., ἐνθ' ἄν. Συνών. γέρα, γεράματα, γερατή-
ρια, γερατίκια, γεροντάματα, γεροντιὰ.

γερατήρια τά, ἀμάρτ. γιρατήρια Κυδων. Λέσβ. γιρα-
τήρια Λέσβ.

'Εκ τοῦ ρ. γεργῶ.

Γερατεῖα, ὁ ἰδ.: Τὸν καταπῆραν τὰ γιρατήρια Λέσβ.
'Σ τὰ γιρατήρια δουν καλάθ' παίρνειν τσι 'ς τοῦν αὐτόθ.

γερατίκια τά, Πελοπν. (Κόκκιν. Παππούλ. Χατζ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γέρατα, δι' ὁ ἰδ. γέρα, καὶ τῆς παραγωγ.
καταλ. -ίκι.

Τὸ γῆρας ἐνθ' ἄν.: Τί νὰ σοῦ κάμη; Εἶναι γερατίκια Παπ-
πούλ. Θὰ δὲ κρατήσω τοῦτο τὸ χωράφι γιὰ τὰ γερατίκια
μου Κόκκιν. || 'Ἀσμ.

Τὰ παλληκάρια τὰ καλὰ ὀγλήγορα γερνᾶνε,
μὰ δὲ γερνᾶνε ἀπὸ δουλειά, εἴτ' ἀπὸ γερατίκια,
γερνᾶν ἀπὸ τίς ἔμορφες κι ἀπὸ τίς μαυρομάτες
Μαυιάκ. Συνών. ἐν λ. γέρα.

γεραφέντης ὁ, Γ.Βλαχογιάν., Λόγοι κι ἀντίλογ., 113.
'Εκ τῶν οὐσ. γέρος καὶ ἀφέντης.

Γέρων ἰδιοκτῆτης κτήματος: Καλὰ μὲ εἶπες γεραφέντη
λέγε με. Εἶμαι ὁ ἀφέντης τοῦ περιβολιοῦ κ' εἶμαι καὶ γέρος.

γεργάθι τό, βλ. γυργάθι.

γέργαθος ὁ, βλ. γύργαθος.

γεργερές ὁ, Κρήτ.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ Τουρκ. *gırgır* λέξεως ἡχοιμητικῆς ἢ
ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ χωρίου Γέργερα, ἐνθα κατεσκευά-
ζοντο οἱ οὕτω καλούμενοι κώδωνες.

Εἶδος μετρίου μεγέθους κώδωνος ἐξαρτωμένου ἐκ τοῦ
λαιμοῦ τῶν ἀμνῶν: 'Ἀσμ.

Σεῖσε, κουρνέ, τὸ γένι σου, νὰ παίξῃ τὸ κουδούνι
γιὰ νὰ τ' ἀκούσουν οἱ κρινοὶ νὰ παίξουν τὰ σκλαβέρια
γιὰ νὰ τ' ἀκούσουνε τ' ἀρνιά, νὰ παίξουν γεργερέδες
(κουρνὸς=τράγος ἔχων τὸ χρώμα τῆς κορώνης, κεφαλὴν μελα-
νωπὴν καὶ τὸ τρίχωμα φαϊόχρουν σκλαβέρια=εἶδος κώδωνος).

γεργέστημα τό, Κρήτ. (Σητ.)

'Εκ τοῦ ρ. γεργεστεύω.

'Η ἐτοιμασία, προετοιμασία: 'Εκατάλαβὰ το πῶς τὸ γερ-
γέστημα δὲν ἦτονε γιὰ καλὸ δου.

γεργεστεύω Κρήτ. (Σητ.)

'Εκ τοῦ Τουρκ. *yerlestirmek*=διευθετῶ, καθ' ἀπλολο-
γίαν ἀντὶ γεργεστιρεύω.

'Ετοιμάζω, προετοιμάζω: Ξυλῆς σοῦ γεργεστεύουνε,
μόνο μὴ βᾶς.

γερδελάκι τό, Θήρ. γιρδελ-λάτσι Μεγίστ.

'Εκ τοῦ οὐσ. γερδέλι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άκι.

Μικρὸς κάδος. Συνών. ἀνασυρταράκι 1) ἀνασυρ-
τάρι, ἐνθα καὶ συνών.

γερδέλι τό, γερδέλι Τσακων. (Χαβουτσ.), γερδέλ'
Θράκ. (Μάδυτ. Σηλυβρ. Σκοπ. Τσακίλ. Τσανδ.) *gırdél'*
Θράκ. (Αὐδῆμ.) Προπ. (Μηχαν.) *γκερδέλι* 'Αθῆν. — Λεξ.
Περίδ. Αἰν. Βυζ. Λεγρ. Μπριγκ. Μ. 'Εγκυκλ. Βλαστ. 294
Πρω. Δημητρ. *γκερδέλ'* Προπ. ('Αρτάκ.) Σκόπ. *γερδέλι*
Θήρ. Μέγαρ. Προπ. (Μαρμαρ.) 'Υδρ. — Α.Παλάσκ.,
'Ονοματολόγ., 14 Ν.Κοτσοβίλ., 'Εξαρτ. πλοίων, 123 Α.
Σακελλ., 'Εγχειρ. ἀρμενιστ. 23, 564 — Λεξ. Περίδ. Βυζ.
Μπριγκ. Μ. 'Εγκυκλ. Πρω. Δημητρ. *γερδέλ'* Προπ. ('Αρ-
τάκ.) *γιρδέλ-λι* Μεγίστ. *γιρδέλ'* Σάμ. *γιρδελί* 'Αμοργ.
Εὔβ. (Λίδηψ.) Θήρ. Μύκ. Οἶα, Σχινούσ. *γιρδελ-λι*
'Ηράκλ. *γιρδελί* Σάμ. *γιουρδέλι* 'Α.Παπαδιαμ., Φόνισσ.,
53 Πασχαλ. διηγ. 28 *γιουρδέλ-λι* Τῆλ. *γιουρδέλ'* 'Αλόων.
Σάμ. Σκόπ. *γιουρδέλ'* Σάμ. *γερτέλλιν* Λυκ. (Λιβύς.)
γερδάλι Λεξ. Βερ., 14 *γαρδέλι* Κωνπλ.

'Εκ τοῦ Τουρκ. *gerdel*=κάδος.

Κάδος κοντὸς καὶ πλατύς, ξύλινος ἢ μεταλλικὸς ἢ δερμά-
τινος χρησιμοποιούμενος κυρίως πρὸς ἀντλήσιν ὕδατος, ἰδίᾳ
ὑπὸ τῶν ναυτικῶν κατὰ τὸν καθαρισμὸν τοῦ καταστρώματος
τῶν πλοίων πολλαχ.: Πιᾶσε ἓνα γκερδέλι νερό 'Αθῆν. Μὲ
τὸ *γιρδελ-λι* ἀνεσύρνανε νερό ἀπὸ τὸ πηγάδι 'Ηράκλ. «Ὅταν
ὅμως μετ' ὀλίγον ἐχρειάσθη ν' ἀντλήσουν νερόν ἀπὸ τὸ φρέαρ,
τότε τὸ «γυρδέλι», ἦτοι τὸ ἀντλήμα τῆς Κρινιῶς, προσέ-
κρουσεν εἰς στερεὸν σῶμα ἐντὸς τοῦ ὕδατος» 'Α.Παπαδιαμ.,
Φόνισσ., 53. Συνών. ἀγκλιά, ἀνασυρτάρι, γερδελιά,
κουβάς, μαστέλο, μπουγέλο, μπουλιός, σαψάκι,
σίγλος. β) 'Αγγεῖον ξύλινον ἢ μετάλλινον χρησιμοποιούμε-
νον διὰ τὸ ἄμελγμα ἐγγάλων ζώων 'Αθῆν. Θράκ. (Αὐδῆμ.
Σηλυβρ. Τσακίλ.) Κωνπλ. Τσακων. (Χαβουτσ.) — Λεξ. Πρω.
Δημητρ.: 'Επήραμε δύο γκερδέλια γάλα γιὰ τὰ παιδιὰ
'Αθῆν. Πῆρες τὸ *γερδέλ'* γιὰ ν' ἀρμέξ'ς Σηλυβρ. Γιόμ'σε
τὸ *γερδέλ'* γάλα Τσακίλ. Τόμ' ἀνοιξα τὰ ποδάρια τ'ς νὰ
τ'ν ἀρμέξω, κατούρ'σε μέσ' 'ς τὸ *γερδέλ'* αὐτόθ. Συνών.
ἐν λ. ἀρμεγάρι, καρδάρα, καρδάρι. γ) Ξύλινον ἀγ-
γεῖον χρησιμοποιούμενον διὰ τὸ πότισμα τῶν ζώων. Σχι-
νοῦς. — Λεξ. Βερ., 14.

γερδελιά ἡ, ἀμάρτ. 'ερδελιά Θήρ.

'Εκ τοῦ οὐσ. γερδέλι.

Γερδέλι, ὁ ἰδέ, ἐνθα καὶ συνών.

γέρι τό, Πόντ. (Τραπ.) — Λεξ. Μ. 'Εγκυκλ. Πρω. Δη-
μητρ. *γερίν* Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) *γερί* 'Ιων.
(Κάτω Παναγ.) Πόντ. ('Ινέπ.)

'Εκ τοῦ Τουρκ. *yer*=τόπος, γῆ, θέσις.

1) 'Η θέσις, τὸ μέρος Πόντ. (Τραπ.): Μὴ λαταρίης ἀς 'σὸ
γέρι σ' (=μὴ κινηθῇς ἀπὸ τὴν θέσιν σου) 2) Διαμέρισμα
μάνδρας, ὅπου μένουν τὰ μικρὰ ζῶα Πόντ. (Κερασ. Τραπ.
Χαλδ.) β) Θύρα φράκτου αὐτόθι. 3) Παρὰ τοῖς ναυτικοῖς,
τόπος ἀλίμενος Λεξ. Μ. 'Εγκυκλ. Πρω. Δημητρ. 4) Τόπος
ὑπὴνεμος 'Ιων. (Κάτω Παναγ.)

γέρικα ἐπίρρ. σύνθηθ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γέρικος.

